

Tornio Karhakkamaa Tuuli Ky

BayWa r.e. Nordic AB
Frihamnsallén 8
211 20 Malmö

Exilion Tuuli Ky
Aleksanterinkatu 46 C
00100 Helsinki

YVA-selostus 11.12.2023

Puutteellisen arviointiselostuksen täydentäminen, Tornion Karhakkamaan tuulivoimapuiston ja 400 kV voimajohdon ympäristövaikutusten arviointiselostus

Tornion kaupunki on kuuluttanut Tornion Karhakkamaan tuulivoimapuistoa ja 400 kilovoltin voimajohtoa koskevan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen osana osayleiskaavan valmisteluaineistoa, saanut siitä lausuntoja ja mielipiteitä sekä toimittanut ne yhteysviranomaiselle. Hankkeen suunnitteluun sovelletaan YK:n Euroopan talouskomission yleissopimusta valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista (Espoon sopimus), jonka perusteella myös ruotsalaisilla on ollut mahdollisuus esittää mielipiteitä ennen kaikkea niiltä osin, kun ympäristövaikutusten voidaan katsoa koskevan Ruotsia.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on yhteysviranomaisena tarkistanut arviointiselostuksen laatua ja riittävyyttä. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 24 §:n mukaan, jos yhteysviranomainen ei voi tehdä perusteltua päätelmää ympäristövaikutusten arviointiselostuksen puutteellisuuden vuoksi, sen on ilmoitettava hankkeesta vastaavalle, miltä osin arviointiselostusta on täydennettävä.

Hankkeen ympäristövaikutukset arvioidaan kaavoituksessa YVA-menettelyn sijaan. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 b §:n 5 momentin mukaan, jos yhteysviranomainen ei voi arviointiselostuksen perusteella tehdä perusteltua päätelmää, sen on tarvittaessa pyydettävä hankkeesta vastaavalta sellaisia ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen 4 §:ssä tarkoitettuja lisätietoja, joilla on välitöntä merkitystä päätelmän tekemiselle. Yhteysviranomaisen on toimitettava lisätiedot viipymättä tiedoksi myös kaavan laatimisesta vastaavalle viranomaiselle, jonka on pyydettävä lisätiedoista mielipiteet ja kannanotot MRA 30 b §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti.

Yhteysviranomainen katsoo, että arviointiselostus on puutteellinen linnustoon ja eläimistöön, luonnonvaroihin, meluun, maisemaan ja kulttuuriympäristöön, sekä vesistöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnin osalta.

23.4.2024

Linnusto ja eläimistö

Yhteysviranomainen on YVA-suunnitelmasta antamassaan lausunnossa korostanut, että arvioinnissa tulee panostaa erityisesti petolintuihin, joutseneen, kurkeen, hanhiin ja kanalintuihin, jotka ovat erityisen herkkiä tuulivoimahankkeen törmäysvaikutuksille sekä muutoin alueen luonnontilaisuutta kuvaaviin ja harvinaisiin lajeihin ja että selvitysten riittävyyden arvioimiseksi on maastoselvitykset hyvä esittää kartoilla ja kuvata niihin käytetty aika mahdollisimman tarkoin myös sähkönsiirtoreittien osalta.

YVA-selostuksessa eliölajien ja eliölajiryhmien kartoitusalueita ei ole esitetty minkään eliölajien tai eliölajiryhmän selvitysten raportoinneissa. Jättämällä ilmoittamatta kartoituksissa saatuja tuloksia, kartoitusten selvitysalueita ja muita edellä mainittuja oleellisia tietoja, joiden perusteella arviointiselostuksen riittävyyttä ja sen pohjalta merkittävyyttä on mahdollista arvioida, yhteysviranomainen katsoo, että arviointiselostusta ei ole laadittu riittävien nykytila-aineistojen pohjalta. Yhteysviranomainen ei voi ottaa kantaa arvioinnin johtopäätöksiin ja vaikutusten merkittävyyteen, koska sillä ei ole ollut kaikkia tarvittavia tietoja käytössään.

Esimerkiksi YVA-selostuksesta saadussa palautteessa esiin nostetusta euroopanmajavasta todetaan luontoselvityksessä, että hankealueella ja sähkönsiirtoreitillä saattaa esiintyä majavia ja niistä on havaintoja, mutta patoja tai purettuja patoja ei ole muiden maastoselvitysten yhteydessä paikannettu. YVA-selostuksessa hankkeen vaikutuksia majavaan ei ole arvioitu. Yhteysviranomainen toteaa, että läntinen Lappi on euroopanmajavan esiintymisaluetta ja laji on luontodirektiivin liitteen IV mukainen tiukasti suojeltu laji. Euroopanmajavan osalta selvitykset tulee laatia ja vaikutukset arvioida viimeistään tuulivoimayleiskaavoituksessa.

Linnusto

Metsäkanalintuselvitysten menetelmien kuvauksesta ei käy ilmi, mitä metsäkanalintuja on selvitetty tai yleispiirteistä tasoa tarkemmin, miten on selvitetty. Laskennoista ja selvityksistä saadut tulokset on esitetty yleispiirteisellä tasolla eikä tarkkoja tuloksia laskennoista tai selvityksistä ole asiakirjoista saatavilla esimerkiksi havaintojen sijoittumisen suhteen. Nykytilaselvitysten tiedoista puuttuvat pesimälinnuston kartoituslaskennan laskenta-alueet, pöllöselvitysten kartoitusreitit sekä metsäkanalintujen kartoitusalueet ja/tai -reitit. Päiväpetolintujen tarkkailun osalta on asiakirjoissa jätetty ilmoittamatta tarkkailussa käytetyt tarkkailupaikat. Myös laskenta- ja selvityspäivien säätilatiedot puuttuvat asiakirjoista. Metsäkanalintuselvityksiin käytetty aika on hankkeen laajuuteen nähden täysin riittämätön, jotta kartoitusten tuloksista olisi mahdollista saada luotettavia tietoja soittimista, niiden sijainnista tai niiden vetovoimaisuudesta.

Muuttolinnuston selvityksistä ei käy ilmi minä päivinä muuttoa on seurattu ja mistä tarkkailupaikoista. Tarkkailupäivien säätilaa tai muutontarkkailupaikkojen näkemäsektoreita ei ole esitetty eikä

23.4.2024

selvityksissä ole tuotu esille näkemäsektoreiden kattavuutta suhteessa hankealueeseen. Muuttolinnuston selvityksissä ei ole esitetty tuloksia muutonseurantapäivittäin.

Tuulivoimaloiden alueen kahden sääksireviirin vaikutusten arviointia ja sen tulosta ei voida pitää luotettavana. Lähtöaineistoissa ei ole ilmaistu mikä osuus petolintutarkkailusta on käytetty sääksien tarkkailuun ja mitkä sen tulokset olivat. Arvioinnissa mainittu lentokäytävä ei käy tuulivoimaloiden sijoituspaikkasuunnitelmissa ilmi. Lisäksi arvioinnista saa käsityksen, että arviointi on suoritettu peilaten vaikutuksia vain olemassa oleviin vaikutuksiin nykyisistä Kitkiäisvaaran tuulivoimaloista eikä arvioinnissa ole huomioitu lentoreiteillä hankkeen myötä kasvavia tuulivoimalamääriä. Arviointia tukisi myös yleisesti käytössä olevat törmäysmallinnukset asianmukaisin parametrein käytettynä, mutta törmäysmallinnuksia ei ole tehty lainkaan.

Yhteysviranomainen on YVA-suunnitelmasta antamassaan lausunnossa todennut, että Karhakkamaan tuulivoimahankkeen yhteisvaikutusten arvioinnin laatimiseksi olisi hyvä pyytää maakotkan reviiriin liittyvä satelliittipaikannusaineisto käyttöön. YVA-selostuksen mukaan tätä ei ole tehty eikä vaikutuksia rauhoitettuun maakotkaan arvioitu, vaikka Reväsvaaran tuulivoimahanke on tunnistettu vireillä olevaksi hankkeeksi ja siten hankkeeksi, joka tulee yhteisvaikutusten arvioinnissa huomioida. Yhteysviranomainen on yhtä mieltä Metsähallituksen YVA-selostuksesta antaman lausunnon kanssa ja pitää maakotkaan liittyvää vaikutusten arviointia puutteellisena. Hankkeesta maakotkaan kohdistuvat vaikutukset sekä yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa tulee arvioida. Arviointiin vähintäänkin tarvittavaa maakotkan satelliittipaikannusaineistoa voi pyytää Lapin ELY-keskukselta.

Edellä mainittujen seikkojen vuoksi yhteysviranomainen katsoo, ettei se pysty antamaan perusteltua päätelmää linnustovaikutusten arvioinnista.

Lepakot ja viitasammakko

Yhteysviranomainen on YVA-suunnitelmasta antamassaan lausunnossa todennut, että selvitysten riittävyys ja laadun arvioimiseksi on tärkeää, että raportista käy ilmi maastossa tarkistettut ja inventoidut alueet myös kartalla osoitettuna sekä inventointien ajankohdat mukaan lukien lepakoihin kohdistuneet selvitykset. Yhteysviranomainen on myös edellyttänyt varmistamaan, että kyseessä ei ole viitasammakolle sopiva elinympäristö.

YVA-selostuksessa ei ole tuotu esiin minä päivinä, missä ja millaisissa sääolosuhteissa lepakkoselvitystä on tehty. Saatuja tuloksia ei ole esitetty kartalla, jossa tulokset ja mahdolliset päätelmät olisivat yksiselitteisesti ilmaistuna. Lepakkoselvityksen oleellisia tietoja on jätetty esittämättä ja tästä johtuen yhteysviranomaiselle jää epäselväksi, kuinka vaikutusten merkittävyyden osalta on päädytty arvioinnissa esitettyyn johtopäätökseen eikä yhteysviranomainen voi olla arvioinnin johtopäätöksistä samaa tai eri mieltä.

23.4.2024

Viitasammakoiden esiintymistä ei ole selvitetty hankkeen alueelta lainkaan. Vaikka viitasammakko on varsin yleinen laji, se on luokiteltu luontodirektiivin liitteeseen IV (a) lukeutuviin lajeihin, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentämis- ja hävittämiskielto on ehdoton (LSL 9/2023 79 §). Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei ole selvitetty eikä rakentamisalueita ole kuvattu riittävällä tarkkuudella. YVA-selostuksen perusteella ei voida varmistua, ettei hankkeen toteuttamisesta aiheudu luonnonsuojelulain vastaista seurausta. Ei ole tietoa, aiheutuuko hankkeesta viitasammakolle merkittäviä vaikutuksia. Koska viitasammakkoselvityksiä ei ole tehty lainkaan, hankkeesta aiheutuvien kuivumisvaikutusten arviointi on kesken ja rakentamisalueiden sijoituessa mahdollisten viitasammakoiden elinympäristöjen vaikutusalueelle, ei hankkeesta viitasammakoihin kohdistuvien vaikutusten merkittävyyttä ole voitu luotettavalla tavalla arvioida.

Suurpedot

YVA-suunnitelmassa suurpetoihin on todettu kiinnitettävän erityishuomiota lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sekä tärkeiden ruokailualueiden osalta.

Yhteysviranomainen toteaa, että suurpetoja koskevat pitkälti samat puutteet kuin mitkä on todettu viitasammakoidenkin osalta. Suurpetojen osalta arvioinnin epävarmuutta kasvattaa vielä se, että ne liikkuvat laajoilla alueilla. Siten ei ole perusteltua todeta, että selvityksissä olisi otettu suurpedot erityisesti huomioon tai että YVA-selostuksessa tai luontoselvityksessä kuvatussa havainnoinnista saatuja tuloksia ja niistä tehtyjä johtopäätöksiä hankkeen vaikutuksista suurpetoihin voisi pitää luotettavina. Yhteysviranomainen katsoo myös, että suunnitellun hankkeen ympäristössä on useita muita maankäytön hankkeita, joista voi kohdistua yhteisvaikutuksia mm. suurpetoihin. Suurpetoihin kohdistuvia vaikutuksia ei ole riittävästi arvioitu.

Korttojärven yksityinen luonnonsuojelualue

Yhteysviranomainen on YVA-suunnitelmasta antamassaan lausunnossa nostanut esiin mahdolliset vaikutukset Hurujärvi – Iso-Mustajärven – Korttojärven valtakunnallisesti arvokkaaseen lintualueeseen muuton aikaisena levähdysalueena. Korttojärven yksityismaiden luonnonsuojelualueen vaikutusten arvioinnissa on arvioitu linnustoon kohdistuvien vaikutusten olevan vähäisiä, vaikka vaikutusten arviointia varten YVA-asiakirjojen perusteella Korttojärvelle ei ole tehty linnustoselvityksiä. Yhteysviranomainen katsoo, että Korttojärven luonteen perusteella alueella voi olettaa olevan tuulivoimaloiden vaikutuksille herkkiä lajeja. Niistä ei kuitenkaan ole vaikutusten arvioinnissa mainintaa eikä perusteluja arvioinnin johtopäätöksistä juuri esitetä. Yhteysviranomainen katsoo, ettei Korttojärveen kohdistuvaa vaikutusten arviointia ole suoritettu riittävällä tavalla ja arviointia tulee tältä osin täydentää.

23.4.2024

Sähkönsiirto

Yhteysviranomainen on YVA-suunnitelmasta antamassaan lausunnossa edellyttänyt, että selvitysten riittävyyden arvioimiseksi on maast selvitykset hyvä esittää kartoilla ja kuvata niihin käytetty aika mahdollisimman tarkoin myös sähkönsiirtoreittien osalta ja että myös voimajohtoreitiltä on tiedossa kalasääsken pesäreviiri, joka tulee ottaa huomioon vaikutusarvioinnissa.

Linnuston nykytilaselvityksiä ei ole sähkönsiirron osalta laadittu lainkaan. Sääksen reviirin osalta ei ole avattu sen nykytilannetta tai arvioitu reviiriin kohdistuvia vaikutuksia, vaikka sääksien yhdeksi yleiseksi kuolinsyiksi on rengastusaineistojen perusteella todettu törmäys voimajohtoihin. Yhteysviranomainen katsoo, että arviointi on edellä mainittujen seikkojen johdosta puutteellisesti laadittu sääkseen kohdistuvien vaikutusten osalta, eikä sääsken kohdistuvien vaikutusten merkittävyyttä ole voitu luotettavalla tavalla arvioida.

Maakotkaan kohdistuva vaikutusten arviointi perustuu vain olemassa oleviin tietoihin, eikä seuranta tai muita selvityksiä ole tehty. Yhteysviranomainen katsoo, että vaikutusten arviointi on riittävä, jos lähtötiedot ovat ajantasaisia. Kotkaparista on reviirin alueella tehty havaintoja eri vuosina ja todennäköisesti alueella on löytymätön pesä. Tätä ei ole huomioitu vaikutusten arvioinnissa. Yhteysviranomainen huomauttaa, että mikäli uusi pesä sijoittuisi voimajohtovaihtoehtojen läheisyyteen, tulisi se keskeyttämään hankkeen voimajohdon suunnittelun. Yhteysviranomainen suosittelee tekemään asian selvittämiseksi yhteistyötä muiden alueelle tuulivoimaa suunnittelevien toimijoiden kanssa.

Eläimistöselvityksiä ei ole sähkönsiirtovaihtoehtojen osalta laadittu. Yhteysviranomainen katsoo, että tässä tapauksessa kysymykseen tulisi kuitenkin lähinnä viitasammakkoselvitys. Viitasammakoihin voi hankkeen toteuttamisesta kohdistua merkittäviäkin vaikutuksia, mikäli suunniteltuja pylväspaikkoja sijoittuu niiden lisääntymis- ja levähdyspaikoille.

Niiden suojelualueiden (pois lukien Natura-alueet) osalta, joihin sähkönsiirrosta tulee kohdistumaan vaikutuksia, ei ole tuotu esiin näiden alueiden suojeluperusteita, vaikka suojeluperusteiden herkkyys on mainittu arviointikriteereissään kohteen herkkyyden määrittämisessä. Yhteysviranomainen katsoo, että kyseinen puute tulee korjata.

Yhteen veto

Yhteysviranomainen katsoo, ettei se edellä mainittujen puutteiden vuoksi voi antaa perusteltua päätelmää hankkeen linnustoon ja eläimistöön kohdistuvista vaikutuksista. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan YVA-selostusta tulee täydentää esittämällä:

- metsäkanalintus selvitysten menetelmäkuvaus, josta käy ilmi mitä metsäkanalintuja selvitys on koskenut ja kuinka selvitys on toteutettu
- metsäkanalintujen kartoitusalueet ja/tai -reitit
- metsäkanalintus selvitysten tarkat tulokset

23.4.2024

- pesimälinnuston kartoituslaskennan laskenta-alueet
- pesimälinnuston pistelaskentojen ja kartoituslaskentojen tarkat tulokset
- pöllöselvitysten kartoitusreitit
- pöllöselvityksen tarkat tulokset
- päiväpetolintutarkkailun tarkkailupaikat
- päiväpetolintuselvityksistä tieto, miltä osin selvitys on koskenut sääksiä ja miltä osin muita päiväpetolintuja
- päiväpetolintuselvityksen tarkat tulokset
- muuttolinnuston muutontarkkailupäivät ja -paikat sekä muutontarkkailupaikkojen näkemäsektorit
- muuttolinnuston selvitysten tulokset muutonseurantapäivittäin
- pesivän linnuston ja muuttolinnuston selvityspäivien säätila
- hankkeesta maakotkaan kohdistuvien vaikutusten arviointi

- lepakkoselvityksen selvitysajankohdat, selvitysreitit ja selvitysajankohtien säätila
- lepakkoselvityksen tarkat tulokset

- viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkaselvitys, joka sisältää tiedot selvitysajankohdista, kartoitusalueista, selvitysajankohtien säätilatiedot sekä selvityksen tarkat tulokset, tai riittävän tarkat rakentamisalueiden ja niiden vaikutusalueiden elinympäristökuvaukset, jotta vaikutukset viitasammakoihin voidaan luotettavasti arvioida

- maastoselvitys tai ajantasaisten olemassa olevien aineistojen pohjalta laadittu selvitys suurpetotilanteesta hankkeen alueella

- Korttojärven luonnonsuojelualueen suojeluperusteet ja alueen nykytila ottaen huomioon alueen sisältyminen osaksi valtakunnallisesti arvokasta linnustoaluetta

- sähkönsiirtoreitin läheisyyteen sijoittuvan sääksireviirin nykytila ja tähän kohdistuva vaikutusten arviointi

- sähkönsiirtoreitin ja sen vaikutusalueen osalta viitasammakkoselvitys niiden lisääntymis- ja levähdysalueista sisältäen tiedot selvitysajankohdista, kartoitusalueista, selvitysajankohtien säätilatiedot sekä selvityksen tarkat tulokset TAI viitasammakoille soveltuvien lisääntymis- ja levähdysalueiden rajaukset

- sähkönsiirron vaihtoehtoisille reiteille sijoittuvien luonnonsuojelualueiden suojeluperusteet

23.4.2024

Maa-ainesten otto

Yhteysviranomainen on YVA-suunnitelmasta antamassaan lausunnossa edellyttänyt hankkeesta vastaavaa esittämään arvion hankkeessa tarvittavien maa-ainesten määrästä ja laadusta sekä saatavuudesta. Arviointiselostuksen mukaan hankkeen rakentamisessa tarvittavien ainesten määrän arvioidaan olevan vaihtoehdossa VE1 noin 420 000 m³ ja vaihtoehdossa VE2 noin 370 000 m³. Arviointiselostuksen mukaan tieverkoston ja asennuskenttien rakentamiseen tarvittavan kiviaineksen määrä riippuu maaperän laadusta ja siitä, kuinka paljon olemassa olevia teitä voidaan hyödyntää. Uusia ja kunnostettavia teitä on toteutusvaihtoehdosta riippuen arviolta noin 55-58 kilometriä. Oletuksena on, että kiviaineksia käytetään noin 0,5 i-m³/m². Yhteen asennuskenttään taas käytetään kiviaineksia noin 3 500 i-m³/voimala.

Yhteysviranomainen kiinnittää huomiota siihen, että arviointiselostuksessa ei avata, miten edellä esitettyihin arvioihin on päädytty, ja onko arvioissa huomioitu hankealueen erityispiirteet sekä rakennettavuus. Arviointiselostuksessa ei ole eritelty, minkä laatuksia maa-aineksia hankkeessa tarvitaan. Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeessa tarvittavien maa-ainesten määrä on esitetty eri yksiköitä käyttäen (muun muassa i-m³ ja m³), mikä aiheuttaa epävarmuutta tarvittavaan ainesmäärään. Arviot tarvittavista maa-ainesmääristä tulee esittää kiintokuutioina (k-m³), joka on niin maa-aineslain mukaisessa lupamenettelyssä kuin YVA-lain mukaisessa hankeluettelossakin käytetty yksikkö.

Arviointiselostuksessa ei ole esitetty, onko hankealueella tai sen läheisyydessä saatavissa riittävästi ja ominaisuuksiltaan rakentamiseen sopivia maa-aineksia. Yhteysviranomainen katsoo, että arviointiselostuksessa olisi tullut esittää vähintään yleisellä tasolla arvio ainesten saatavuudesta, koska saatavuuteen vaikuttavat myös alueen muut hankkeet, joiden rakentamistoimenpiteissä tarvitaan paljon maa-aineksia. Maa-ainesten saatavuuteen liittyviä kysymyksiä olisi tullut tarkastella myös hankkeen yhteisvaikutuksia arvioitaessa.

Arviointiselostuksessa maa-ainesten otosta aiheutuvia vaikutuksia on arvioitu suppeasti, lähinnä kuljetuksiin ja liikennemääriin aiheutuvia vaikutuksia. Yhteysviranomainen katsoo, että maa-ainesten ottaminen on osa hankkeen toteuttamista. Hanketta ei voida toteuttaa ilman maa-aineksia, eikä maa-ainesten otosta johtuvia vaikutuksia voida siten pitää hankkeesta erillisinä, varsinkin, jos ainesten ottaminen vaatii uusien ottoalueiden avaamista. Yhteysviranomainen korostaa, että mikäli maa-aineksia aiotaan ottaa hankealueelta, kohdistuvat vaikutukset suoraan hankealueeseen, mikä osaltaan korostaa vaikutusten arvioinnin tärkeyttä. Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeessa laaditut ympäristöselvitykset on laadittu palvelemaan sekä ympäristövaikutusten arviointia että kaavoitusta. Yhteysviranomainen katsoo, että mikäli hankkeen toteuttamiseen käytettävät maa-ainekset otettaisiin hankealueelta, tulisi niiden ottamispaikat osoittaa myös kaavassa.

23.4.2024

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiselostus on puutteellinen sekä hankkeessa tarvittavien maa-ainesten määrän, laadun ja saatavuuden että ottoon liittyvien ympäristövaikutusten arvioinnin osalta.

Yhteysviranomaisen katsoo, että YVA-selostusta tulee täydentää arvioimalla maa-ainesten ottamisen ympäristövaikutukset.

Maisema ja kulttuuriperintö

Yhteysviranomaisen on YVA-suunnitelmasta antamassaan lausunnossa katsonut, että hankkeen merkittävät vaikutukset tulevat YVA-suunnitelman ja siitä saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella kohdistumaan maisemaan ja kulttuuriperintöön sekä ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen. YVA-suunnitelmasta ja YVA-selostuksesta saadun palautteen perusteella uudet voimalat koetaan uhkana maisemalle ja maiseman muuttumisen vuoksi uhkana mm. elinkeinojen harjoittamismahdollisuuksien säilymiselle sekä Suomessa että Ruotsissa.

Yhteysviranomaisen on YVA-suunnitelmasta antamassaan lausunnossa kehottanut kiinnittämään maisema- ja kulttuuriympäristövaikutusten arvioinnissa erityistä huomiota havainnollistamiseen. Tuulivoimapuiston vaikutuksista maisemaan on laadittu näkymäalueanalyysi ja havainnekuvia. Havainnekuvat on laadittu eri suunnista ja eri etäisyyksiltä. YVA-selostuksen mukaan havainnekuvia on pyritty laatimaan pääsääntöisesti merkittävimmistä näkymäsuunnista, joista suunnitellut tuulivoimalat todennäköisimmin havaitaan. Havainnekuvia varten otettujen valokuvauspaikkojen valinnassa on lisäksi pyritty huomioimaan maisemallisesti tai kulttuuriympäristöltään arvokkaat alueet, virkistyskohteet sekä asuinalueet. Osassa havainnekuvista on havainnollistettu lentoestevalojen näkyminen pimeällä.

Yhteysviranomaisen katsoo maisemavaikutusten havainnollistamisen puutteeksi sen, että havainnekuvat on laadittu ainakin pääosin kesällä, jolloin lehti on puussa ja luonto muutenkin rehevimmillään. Tällöin esitetyt havainnekuvat eivät anna todellista kuvaa voimaloiden näkyvyydestä ja maisemavaikutuksista. Yhteysviranomaisen katsoo, että YVA-selostusta tulee täydentää maisemavaikutusten arvioinnin osalta siten, että havainnekuvia tulee esittää myös ajalta, kun voimalat näkyvät parhaiten, eli kasvusto ei peitä voimaloiden näkemistä. Tuolloin myös voimaloiden lentoestevalot pimeässä korostuvat eniten. Yhteysviranomaisen kehottaa hankkeesta vastaavaa ottamaan arvioinnissa huomioon YVA-selostuksesta saadun palautteen havainnollistamisen osalta. Palautteessa on muun muassa esitetty keskeisiä paikkoja, joista havainnekuvia tulisi laatia. Yhteysviranomaisen myös yhtyy suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission kantaan, että kiteyttävää analyysiä siitä, miten valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue sietää suunniteltua muutosta, ei ole esitetty ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa. Myös tämä on puute.

Yhteysviranomaisen on YVA-suunnitelmasta antamassaan lausunnossa katsonut, että voimajohtoon liittyvät maisemavaikutukset korostuvat lähellä Petäjäskoskea, jossa nykyinen voimajohto kulkee kyläalueiden poikki kohti

23.4.2024

Petäjäskosken sähköasemaa ja että yhteisvaikutuksia maisemaan on arvioitava. Yhteysviranomaisen yhtyy Lapin maakuntamuseon näkemykseen siitä, että YVA-selostuksessa tehdyt sähkönsiirtoa koskevat maisemalliset sekä kulttuuriympäristöä koskevat vaikutustenarvioinnit jäävät Petäjäskosken osalta vähäisiksi. Yhteysviranomaisen katsoo, että sähkönsiirron vaikutusten arviointia maisemaan ja kulttuuriympäristöön tulee täydentää havainnollistamalla uusi voimajohto vaihtoehtoineen erityisesti Petäjäskosken alueella, missä voimajohtoon maisemavaikutus on suurin.

Melu

Yhteysviranomaisen on YVA-suunnitelmasta antamassaan lausunnossa kiinnittänyt erityistä huomiota tässä hankkeessa merkittävään melukysymykseen. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että arviointia varten laadituissa melumallinnuksissa on käytetty yksikköteholtaan 7,2 MW:n ja roottoriympyrän halkaisijaltaan 172 metrin voimalaa, jonka lähtömelutaso on 106,9 dB(A)m (valmistajan antama ns. takuuarvo). Hankkeessa suunnitellut tuulivoimalat voivat kuitenkin olla yksikköteholtaan suurempia, enintään 10 MW:n ja roottoriympyrän halkaisijaltaan enintään 200 metrin voimaloita. YVA-selostuksessa todetaan, ettei lopullisen voimalan tyyppiä ole määritetty ja mikäli toteutukseen valittava voimalamalli on erilainen kuin melumallinnuksissa käytetty voimalatyyppi, tehdään melumallinnukset uudelleen viimeistään rakennuslupavaiheessa.

Yhteysviranomaisen katsoo, että YVA-selostuksessa tulee esittää arvio, miten mallinnettua voimalatyyppiä tehokkaammat ja kookkaammat maksimivoimalat vaikuttavat lähtömelutasoon ja edelleen melun leviämiseen. Arvioinnista jää erityisesti epäselväksi, voisivatko 7 MW:a tehokkaammat voimalat ylittää valtioneuvoston asetuksen (1107/2015) mukaiset tuulivoimaloiden melutason toimenpiderajat tai sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (545/2015) annetut toimenpiderajat melulle altistuvilla alueilla. Yhteysviranomaisen tuo esille, että mikäli toteutukseen valittavien voimaloiden melutaso kasvaa merkittäväällä tavalla arvioidusta melutasosta, YVA-menettelyssä arvioitu hanke ei enää sellaisenaan ole toteuttamiskelpoinen.

Vesistöt

Yhteysviranomaisen on YVA-suunnitelmasta antamassaan lausunnossa katsonut, että kaapelilinjausten suunnittelussa ekologisten yhteyksien säilyminen tulee ottaa huomioon vesistöihin kohdistuvissa vaikutusarvioinneissa ja esittää myös vaikutuksia lieventäviä toimenpiteitä.

YVA-selostuksen mukaan tuulivoimala-alueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelilla. Maakaapelireitti ylittää Martimojoen ja Koijujoen. Ympäristövaikutusten arvioinnissa ei ole tuotu esille, millä tavoin maakaapeli jokien alitse viedään, eikä YVA-selostuksessa ole arvioitu koalitusten vaikutuksia vesistöön.

Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen kuvaus on edellä todetuilta osin puutteellinen ja YVA-selostusta tulisi täydentää arvioimalla maakaapelin rakentamisesta aiheutuvat vesistövaikutukset ja niiden

23.4.2024

lieventäminen. Lisäksi yhteysviranomainen toteaa, että merkittävimmät vesistöt tulisi nimetä YVA-selostuksessa esitettyihin karttoihin pintavesien kuvauksen yhteydessä ja kartoilla tulisi esittää vesistön alituskohdat.

Asiakirjan hyväksyminen

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Hannu Raasakka ja ratkaissut yksikön päällikkö Leena Ruokanen.

Jakelu

Lausunnon antaneet
Mieli piteen esittäneet

Tiedoksi

Tornion kaupunki
Suomen ympäristökeskus
Jokelainen, Lehvola, Lindholm A., Kurkela, Pitsinki, Puurula, Räinen,
Liikkanen, Oikarinen, Puominen

Tämä asiakirja LAPELY/3971/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
LAPELY/3971/2019 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Raasakka Hannu 23.04.2024 11:06
Ratkaisija Ruokanen Leena 23.04.2024 11:42